

НАРОД

БРОЈ 15 ЛЕТТА

Рукописи се не враћају.

Огласи и белешке наплаћују се по погодби.

Редакција је у улици Коломбо број 6.

БРОЈ 15 ЛЕТТА

Изрок излази сваког дана по подне.

Штампарија се налази у улици Коломбо број 6.

Власник

ПРСТА Л. МИЛИТНИЈА

НЕМАЧКА И РУСИЈА

Давио разорно дејство бирократије германског порекла са најгорих положаја бивше Царевине продукције и у домаћини у својој сили и чини. Док је раније било скривено и хитритско, данас је оштро, без зазора и...

На несрећу Русије, генерације следбеника Петра Великог довели су их из Немачке и колонизирали, а би благородној Русији, у којој су на јевначи дошли до господства и богатства могли сада овако негодорно да се одују. Дојучерашњи пријатељски режими са гатим бенефицијама, је била у стању да дељује и пружа самолика Русија и кућа мацова, данас су експоненти и агенти немачке политике у Русији, крстаре по Финији и Литванији и...

Ово ало знамено је за време владавине цара Николаја I, је, одушевљен поетом за буђење руских националних идеја, био и сам иницијатор оснивања партије Словобилске, која у свом програму међ првим тачкама ишла потребу да Русија, пошто елиминише германске утицаје, да заснује свој руски тип...

конституционализам, у складу са постојећим демократским елементима.

И поред познате индустрије и мана њен државне администрације, Русија није стизала да приступи лечењу ове ране, јер је за последњих 200 година имала на сваку тринаесту годину по један рат, више често пута ради туђих интереса. Убитачне последице немачког утицаја и роњена осећања је Русија нарочито после ратова из којих су они излазили обогачени, као војни диферанти без контроле. Са новцем, да кога су долазили на лаке и мистериозне начине, њима није било тешко у Русији прибавити морални углед и створити практична утицаја за спровођење и остварење својих планова и намера.

Данас су они владајући елемент у Русији. Табори болшевичких совјета и одбора мобилисани су од њих, представљају интернационалисте. Тај парадокс државе и владе, која се зове болшевичка, одржао је скоро Терешченко, бивши министар спољних послова у кабинету Керенсковог. У писму из Норвешке упућеном Бурчеву, Терешченко вели:

«Ја сам уверен, да је сваки покушај рада са болшевицима узалудан. Они неће војску. Реорганизација Русије немогућа је, док су на власти крајње интернационалисте. Русија и Спор...

зум имају заједничког непријатеља: Болшевице и Немце. Они роде споразумно али од тога рада има корист само Немачка. Русијом у ствари влада амбасадор Мирбах, који Лењину и Троцком пушта нешто власти у Москви, јер то за сада још конспирира Немачкој. Ту ће им власт Немачка одузети једном својом дивизијом.

У Украјини, која је стварно под диктатором Немачком, Аустро-Немци држе преко три стотине хиљада војника, међутим у Русији немају никога, благодарећи болшевицима, који су у ствари продали Русију Немачкој неки за новац а неки ради својих амбиција. — Сви су они падахнути мржњом према Русији.

Утопија је носити се и мишљу, да се преко болшевика може спасти Русија. Болшевици нису Руси, нити је Совјет преставник руског народа.

Вековима је Немачка слала своје «културтрегере» у Русију и преко њих спроводила и савладала све што је хтела. Данас та политика триумфује над раздробљеним Руским Царством, али не и над Народом. Телеграми последњих дана већ јављају о покретима у Петрограду, где масе народа траже цара и повраћају Велике Русије.

Немачки јункери ће ускоро осетити истину: да се топом и пушком могу народи само покорити, али да се народима не може ни владати ни управљати топом и пушком.

Универзални демокра...

тизам Вилсона и Клемансо мора триумфовати над егоизмом немачке расе.

Максимилијан Харден у свом «Цукунфуге» од 3 марта констатује поред драконске цензуре, «да се Литванијом, Финском и осталим државицама на северу Немачке стварају нови Елзас-Лорени а у непосредној близини други Балкан» и пита Килманча: «Нашто вам то? Зашто повећавате и распаљујете мржњу милиона словенских према Немачкој?»

Велики догађаји давали су и рађали своје носпоце, своје људе. Милиони руски, који су дали Достојевога и Толстоја, изабациће и свога Народног Јунака, који ће са Руским Народом разuverити Холенцолерне, «да су границе пруске државе тамо, где и уста тонова пруских».

ЗАПАДНИ ФРОНТ

Париз. — Војни критичари објављују, да се на вршило три месеца од немачке офанзиве. Непријатељ поред огромног изгара и страховитих губитака није постигао никакав одлучујући резултат. Напротив, Савезници су показали способност у контраофанзиви и знали да очувају своје трупе. Према критичарима, губитци немачки за ова три месеца, пену се на 1.000.000 људи.

РЕЗОЛУЦИЈА ПОЉАКА

Цирих. — Добили смо текст резолуције пољског парламентарног клуба. У првој тачки Пољаци изјављују да ће ући у преговоре...

само са овим стринкама, које дају гаранције за недељивост Галиције, за одбрану руских територија против анексионистичких намера, као и за остварење свих пољских захтева, које је изложио клуб аустројској влади. Друга тачка онцхује Сајдлера, да је отворено заузео непријатељско држање у пољском питању, и ако је пољски клуб три пута до сада омогућио одобрење буџета. Упркос својих категоричких обећања, Сајдлер није марио за пољске захтеве, чиме је уништио основицу за спора...

Услед ове резолуције пољског клуба немачке странке у Аустроји показале су пленарни састанак. Све немачке странке изјавиће повету до сада омогућио одобрење буџета. Упркос својих категоричких обећања, Сајдлер није марио за пољске захтеве, чиме је уништио основицу за спора...

ИТАЛИЈАНСКИ ФРОНТ

Рим. — Непријатељ показује још увек знаке издржљивости. На неким тачкама, занета еланом, јача непријатељска одељења прешла су италијанску линију, што је у ствари акт ухваћена су двојица са италијанском униформом, један поручник и један редов. Према ратним законима обојица су сместа стрељани.

У овим епизодама огледа се карактер одлучне битке, пре свега у тактици, коју непријатељ примењује, а коју води са великом стидом, по најновијим немачким методама нападајући у збијеним редовима.

Људство из јуришних јединица напредно изе са пешадијом, која је извек била у бацању бомби, као и специјалном руковању пушком у бајонетској борби; њих прате одељења са лаким митраљезима.

Рим. — Пре него што су Аустројанци почели офанзиву, Италијани су дознали од заробљеника, да је непријатељ обукао у италијанске униформе своје војнике, који говоре италијан...

дум између народа, и угушио парламентарни живот. Клуб с тога у државном интересу захтева Сајдлерову оставку и непосредан сазив парламента. Резолуција је примљена једногласно.

Услед ове резолуције пољског клуба немачке странке у Аустроји показале су пленарни састанак. Све немачке странке изјавиће повету до сада омогућио одобрење буџета. Упркос својих категоричких обећања, Сајдлер није марио за пољске захтеве, чиме је уништио основицу за спора...

ИТАЛИЈАНСКИ ФРОНТ

Рим. — Изнајновијих докумената, које смо изнели код заробљеника, аустро-угарска команда намерава да добије одлучујуће резултате, да би завршила игру започету са Италијом и да би дошла до мира.

Рим. — Док се непријатељ у брдовитом пределу ограничава на дефанзиву због претрпљених губитака, на доњој Пјави врши стално нападе; и тако стално долазе напади и контранапади са све већим бесом и жестином. Непријатељ без прекида задржан италијанским контраофанзивама, стално настоји да се...

Све су ми се науке чиниле једнако занимљивим, корисним и потребним. Највећу сам бригу бацио се леђа, кад сам се једног дана одлучио, да се упишем на технику. Сад ми је још остало, да се што више наукавам лепота природе и слободе. Времена је било доста до мога поласка у престоницу. У то време мога најпокојнијег живота умре ми отац. После ручка пошао у другу собу да се одморим, па се у ходу срушио на под и издахнуо. Ја остадох сам с матером. Она ме веома волела. Добра је то била материнска душа — Бог да јој душу прости!

Ту је деда тешко и дубоко уздахнуо.

— Наставиће се —

— Наставиће се —

ФЕЛТОН

ДЕДА МИХАЈЛО

Штампарија се налази у улици Коломбо број 6.

Фелтон. Врата у левом зиду истицала се пред друштва својим заштитеним изгледом. Густи слојеви на ушине и прашине, што су покривали она врата, животно су сведочили, да их давно није нике отварао.

Ми смо прошли кроз средња врата и брзо се нађосмо у великој соби са ушине. Соба је била пространа, са веома старим тамно полираним дрвеним намештајем неодређеног стиља. По средини собе, са свода, спуштала се огромна светиљка са обручем од меди, око кога су се ређале танке стаклене прилике од зеленасте стакла. Сто у средини собе изумио је...

мал' не половину простора и протезао се уздуж целе собе. У десном углу до ушине стајало је орман са раним старинским посуђем од бела порцелана, и стакленим чашама на држак различних боја и позлаћених рубова. Леви зид покривао је широко црни орман са два крила. Једина ствар новијег вренена био је дрвени зидни сат у стаклу са металном шеталицом, која се није кретала.

— Седите, ево овде! — Деда је показао руком на старинску плетену столицу с дубоким седалом и удобним наслоном. Кад је деда запалио светиљку и онда утасио светиљку, мирис старог намештаја брзо се нагубио у мирис, погашене воштанице. Домаћин је редом доносио на сто тањире, ножеве, виљушке, онда сушени месо...

сир и хлеб, и на послетку се до мене. После јела је отпочео:

— Давно сам одлучио да вас позovem. Све сам се бојао, одвићете ме, а то би ме болело...

— Зашто сте тако мислили. Ви знате, деда, да вас ја поштујем.

— Знам, хм, хм... али тешко ми се ипак било одлучити. Ви сте млад, а ја сам неглед био млад...

— Верујте ми, ипак сам вазда стајао у своје мишљењу.

— Па добро, ја ћу да вам испричам све, све...

— Причајте деда!

— Слушајте дакле, — он се примаче ближе мени, ухвати ме за руку, и поче: — Мај се отац доселио прије седамдесет и неколико година у ово село из Галиције, то као пушка и без паре у цену. Најприје...

ослободи тога и зато бесно баца нове дивизије и врши контра нападе, да би избегао да га Италијани потпуно не прикују за десну обалу Пјаве, јер би пред собом имао непријатеља, италијанску војску а иза леђа другог непријатеља — воду, где ће наћи свој гроб.

Рим. — На брдовитом сектору фронта, непријатељ је и јуче продужио заштити. Ово заштитије непријатељ није хтео, већ је био нагера на то да би смењено све дивизије, које је бацао у напад изјутра 2 јуна, пошто су претрпеле ужасне губитке.

Непријатељ је морао да смењује своје трупе и у пределу брда Грапа.

РАДНИЦИ ВИЛСОНУ

Њујорк. — Гомпер, председник конгреса америчких радника, телеграфисао је председнику Вилсону приликом његове изјаве о патриотском држању и раду америчких радника. Између осталог казано је и ово:

»Извештавамо Вас, да ћемо помагати владу наше слободне земље, да уведе принципе слободе, који ће омогућити мир између народа. Ми гарантујемо за нашу лојалну потпору све докле, док се свим народима не осигурају једнакост и сва права.«

ШКОДИНА ФАБРИКА

Париж. — Највећа аустријска фабрика за израду топова и муниције, Шкодина фабрика, потпуно је уништена услед експлозије. Та је фабрика нарочито фабрицирала топове. Та је фабрика израђивала топове од 305, а говори се, да су у њој израђени и топови од 420, којима су у почетку рата бомбардована белгијска утврђења. Шкодина фабрика снабдела је и немачку војску са веома великим бројем тешких топова.

Милан. — И ако је цензура у Аустрији веома строга, ипак се дознају разни податци о експлозији у Шкодиним фабрикама у Плзњу.

»Прва експлозија догодила се око 1 сата после поноћи у магацину експлозива. После неколико тренутака експлодирао је други магацин, после њега трећи и т. д. Тако су, један за другим, експлодирани сви магацини, пуни разлог експлозива, мина, граната, и шрапнела сваког калибра и ручних бомба. Фабрике Шкоде и Пенеца потпуно су уништене.

Месно становништво преживело је неколико часова у највећем страху.

Било је много штете у вароши. Број жртава

износи 310 мртвих и 800 рањених.

Пошто су то највеће ратне фабрике у Аустрији, аустријска ратна индустрија претрпела је веома тежак удар.«

ЛОРД МИЛНЕР

Лондон. — Министар војни лорд Милнер, говорио је у току једног јавног скупа о онтој ситуацији: »Будући идеал за Немачку је централна Европа, то јест блок, снага неодољива, коју ће подржавати огромна индустрија, а ова ће опет узимати сировине од целог света према условима за мир, које ће Немачка понудити. На тај начин мир треба да да Немачкој вазалне државе, које ће радити за велику царевину. Ето то је услов за немачки мир, на тај начин ми себи можемо да дамо слику, како ће ово изгледати, ако посматрамо мир у Бресл Литовску и Букурешту.

На супрот Немачкој, све слободне народности, боре се за један идеал, општу огромну светску заједницу састављену од слободних народа. Ето због чега треба да се боримо, више, него ли што смо се борили до сада, као што се у овом моменту бори нација велика и отмена савезница Француска.

Треба да ујединимо наше снаге, док велике резерве, којима је увек располагала слобода, не буду потпуно мобилисане. Немачки министар војни смеје се савезничким резервама. Ко се последњи смеје, најслабе се смеје. Не могу да назоначим величину ефектива који су ушли од почетка велике битке у акцију; али кад би то урадио ви би се зачудили и уверили колику веру ми имамо у наше савезнике и они у нас«.

Лорд Милнер каже, завршујући, »да се треба чувати увредљивих израза, чак и на рачун Русије. Она нас је довела у негодан положај, јер је она слична човеку, који је у делиријуму и способан да удари чак и пријатеља. Треба помоћи Русију да се поново врати у своје здравствено стање«.

ИЗ РУСИЈЕ

Париж. — Према извештајима из Петрограда покрет противу болшевик у целој Русији шири се нагло и ствара врло проблематичну ситуацију за болшевице. И поред оштрих мера, које су предузете, и помоћи Немаца, може се сматрати као извесно, да су болшевици престали да буду господари ситуације.

Париж. — Сукоб који је избио између Чехословака и народних комесара у Москви, постаје све тежим. Како је познато чешко-сло-

вачке легије броје према немачким вестима, до 150.000 људи док према другим информацијама њих има свега 80.000, оне желе да се дочепалу Владивостока, како би дошли на западни фронт. Од ових је већ 15.000 стигло у Владивосток, остали се налазе дуж Урала. Совјети по немачком рецепту хоће да разоружају ове трупе, али, Чехо-Словаци дају отпор и прелазе на репресалије. Њиховом помоћи становништво у разним крајевима диже се против месних совјета и растура их.

Болшевици су због тога много забринуте. Зато има људи који мисле, да би, уместо да се доведу ове трупе у Европу, било боље да остану у Сибиру за чишћење ситуације, које изгледа да ће скоро почети и о чему се у овом моменту много дискутује у Токију.

ВЕРА У СПОРАЗУМ

Цирих. — Немачка офанзива на западном фронту није поколебала веру Југословена. »Загребачке Новине« изјављују, да је време за Споразум злато, и сваким месецом, што прође, Споразум постаје јачи у људима и материјалу. Напротив централним силама је у интересу да дођу што пре до мира. Успеси на истоку — каже лист — нису консолидовали унутрашњу ситуацију у Мителеуропи. Сем тога унутрашње борбе народности у Аустрији достигле су до врхун-

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

Французи су побољшали своје положаје северно од Фаврола и у пределу јужно од Отвена.

Око сто заробљеника остало је у нашим рукама. Ноћ мирна на осталом делу фронта.

23 сата. — Ништа важно на целом фронту.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

Пошле ноћи шкотске су трупе извршиле испад северно од Скарпе и продрле у немачке ровове; наневши непријатељској посади тешке губитке и задобивши заробљеника. Уништили смо заклоне и више митраљеца.

Авиатива. — 7 јуна ниски облаци и киша ометали су операције у ваздуху. Оборен је један непријатељски аероплан, једног нашег нема.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

У току јучерашњег дана непријатељ је вршио јак притисак на Монтело, али је свуда задржан, од наших трупа, које су контра на-

пада. Живци свих аустријских народа натегнути су до највишег степена и о свему томе треба водити рачуна.

Дневне Вести

СКУП ИНЖИЊЕРА

Удружење српских инжињера и архитекте држаће редован годишњи скуп 10 и 11 овог месеца, у баракама Француско српске школе. Решењем Началника Штаба одобрено је присуствоваће и свима инжињерима резервним официрима и војним обвезницима. Рад почиње у 8 сати пре подне.

БОМБАРДОВАЊЕ БИТОЉА

За прошлих 24 сата непријатељ је избацио на варош 7 граната и шрапнела. Жртва нема. Једна кућа оштећена.

ЧИТУЉА

Извештавам сроднике и пријатеље да је моја примерна супруга и нежна мама, Даринка-Дара, после двомесечног и тешког боловања, преминула у Чачку 27 априла ове године и сахрањена у тамошњем гробљу. Ожалостњени: супруг Душан Апостоловић рачуноиспитач бр. п. 216, шеф контроле у Чачку, деца: Зора, Милка, Мица, и Љубица, мајка Софија, свекрва Тодора, сестре: Јела и Зорка, браћа: Исидор и Светомир.

Због празника наш лист неће изаћи два дана.

ПОШТА ЗА СРБИЈУ

Василко Милковић алатна колона бр. п. 111 извештава суд општине у Миршевицу, срезу лесковачком, да је здрав и моли да му се пошље извештај о његовој породици.

Божидар Андрејевић каплар алатне колоне бр. п. 111 извештава жену Јевросиму у Приштини-Косово, да је здраво и моли да му се јави.

падима успеће да напредују. Услед непријатељевих покушаја да напредује ка западу и ка југу, дошло је до борбе источно од линије Каза Гелер — Баварија и у околини станице Нервеза.

Славна бригада Пиза, напредујући са неодољивим налетом задобила је 500 заробљеника, велики број митраљеца и две батерије топова, које је одмах окренула против непријатеља.

На Пјави битка је била нарочито жестока на неким секторима. Један непријатељски напад западно од Каделу потпуно је одбијен. Више на југ испред Фегаре и Ценциона, наша контра офанзива, која је почела у ноћи између 6 и 7 јуна, настављена је свом жестином, тако да смо стигли на положаје пређашњих дана.

Непријатељ је, бранећи се очајно, претрпео велике губитке, а више стотина заробљеника је остало у нашим рукама.

У зони западно од Сан Дона непријатељ је покушао јаке нападе против Лосона. Једаред заустављен нашом ватром, поновио је четири узастопна напада док је на послетку, исцрпен услед страшних губитака, морао одступити пред неодољивим јунаштвом Сардинаца из бригаде Сасари, са којом је кооперисао други батаљон 209 пешадијског пука и 19 батаљон берсаљера бициклиста.

Северно од Кортедела наша поморска и берсаљерска одељења, такмичећи се у храбрости, продрла су у непријатељске линије, заробивши 200 људи и задржавши положаје.

Код Кава Цукерина проширили смо источне бран.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Берн. — Према извештају турске штампе, Халил беј и Џемал паша отишли су у Батум са неколико посланика из парламента, да организују администрацију територије коју су узели од Русије.

Други јављају да је циљ ове мисије, образовање независне државе Каказа под турским протекторатом.

Цирих. — »Минхенер Најесте Нахрихтен« коментаришући пропад аустријског дреднота »Сент Иштван« кажу, да је то тежак губитак за аустро угарску флоту.

Рим. — Пјава је толико надохла, да је покидала све мостове непријатељеве и одсекла аустријске трупе на десној обали.

Лима. — Перувијанска влада наредила је, да војска поседне све немачке лађе, које се налазе у луци Калао.

Рим. — Штаб марине саопштава: 31 маја енглески су аероплани два пута летели над Котором, бацивши 1100 кила експлозива на разне војне објекте. Сви апарати су се вратили неповређени.

Цирих. — Прошле суботе избили су у Лавову опасни нереди због сталне оскудице у животним намирницама. Велика маса света прошла је улцама тражећи хлеба и плачкајући душане. Интервенисала је полиција и војска.

Париж. — Париска штампа, коментаришући оставку Радославова, пита се, да ли је Фердинанд овим хтео да од Радославова створи човека, на кога треба да падне сва кривица. Листови сматрају, да ће и последњик служити немачке интересе а да је криза обелоданила само беду, која у Бугарској влада.

Париж. — Букурешке новине јављају, да је немачка војна полиција ухапсила све чла-

Број заробљеника од почетка офанзиве износи 12.000

У току борбе, која се ише дана води пред Монте-ло, поред бригаде Пиза нарочито су се истакле пешадијске бригаде: Аоси и Мантова, као и пешадијски пукови три бригаде Пјемонте, бригада Палермо, Тавере, Аквиле 26 и 27 јуришно одељење 70 батаљон пионира, који се борио уз пешадију, казао је још једном поштовање и способност.

Ескадрони миланских пљаника и Виктора Емануела, интервенишући у начки у борби западно Ценциона, да би спречили непријатељски покушај пробоја 6 јуна, написали су једну нову страну у историји славе својих коњаничких пукова.

нове извршног комитета румунске социјалистичке странке и синдиката, оптужујући их да су растурали револуционарне прогласе Сем вођа, затворено много радника, што у једној прилици певали социјалистичке песме. Забрањен је илиз странке.

Лондон. — Брантинг, представник шведских, Трелстра, као представник холандских социјалиста, ступаће своје странке конференцији енглеске радничке странке у Лондону 13 јуна.

Рајтерова агенција јавља да ће после конференције са Албером Томом Вандервелдом вероватно ићи у Париз и Брантинг Трелстра, Хендерсон и Кемил Хјусман.

Амстердам. — И Берлина: Бетман Холвег је тешко оболео.

Париж. — Букнуло општи устанак у Кијеву. Револуција се проширила и на остале округе, нарочито у Полтави, где се дигло наоружје 40.000 сељака. Паника влада код немачко украјинских власти.

Женева. — Пораз аустријске офанзиве имао утицај на курс круна и марка. Круна је пала на 42 шв. франака, а марка на 74.25 шв. франака.

СРПСКИ ЗВАНИЧАН ИЗВЕШТАЈ

Ноћас смо ватром бомбама одбили непријатељско одељење пешадије, које је у области Ветреника покушало да се приближи нашим рововима. Јака бојна артиљеријска батерија у области Зборског и јужно од Градешнице.

МАЛИ ОГЛАСИ

ПРЕСЕЉЕНА КЊИЖАРА
Српска књижара М. Ристић
виша пресељена је до сада
Српска француског улица
од Беле Куле на Марсово
пољу, десне стране бр. 6.